

TÜRKİYE JEOPOLİTİĞİ

DR. MUHAMMET BAHADIR

JEOPOLITIK

2020

M.

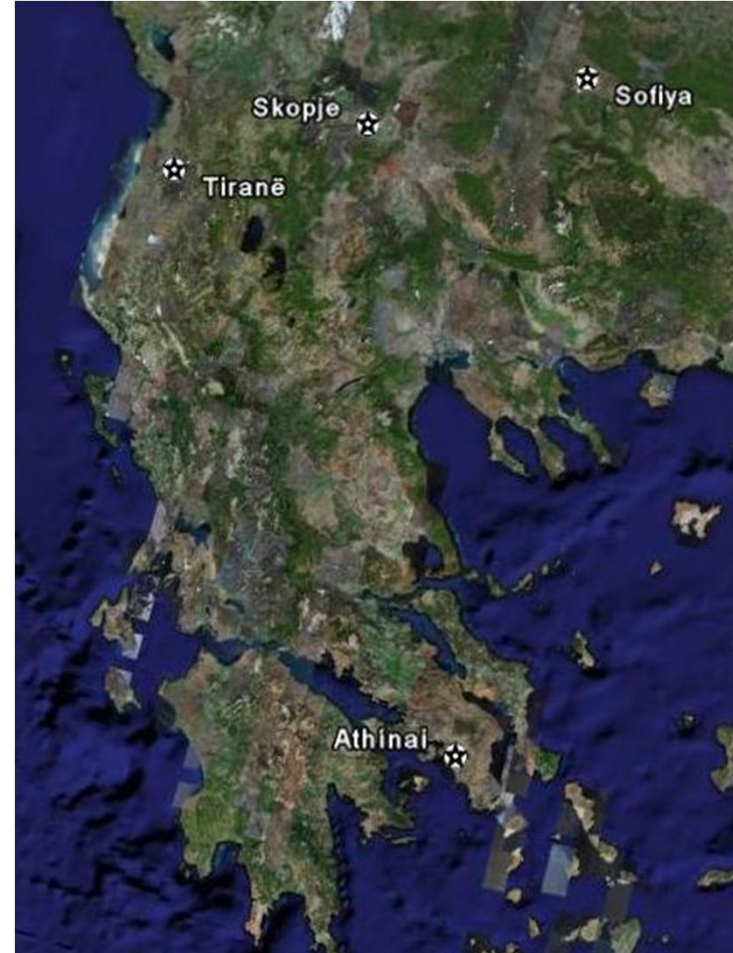
KAYNAKLAR

1. Siyasi Coğrafya (Süha GÖNEY) ,
2. Coğrafyanın Siyasal Gücü (Kamil GÜNEL),
3. Siyasi Coğrafya (Ramazan ÖZEY)
4. Jeopolitik Duyarlılık (Ramazan ÖZEY).
5. Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği (İbrahim ATALAY)
6. Jeopolitik Dergisi (ASAM)
7. Erol Manisalının kitapları (Stratejik Araştırma Dergileri)
8. Coğrafya ve Jeopolitik (Colin S.)
9. Tarihi Coğrafya (Osman GÜMÜŞÇÜ)
10. Jeopolitik ve Jeokültür (Immanuel WALLERSTAIN)

Sorunun Tarihçesi

- 1461 yılında Fatih döneminde Mora yarımadasında fethedilmesiyle Birkaç ada dışında bütün adalar Türk hakimiyetine geçmiştir

- Osmanlı devleti ile ticaret yapan Avrupalılar genellikle Rumları tercih etmekteydi. Bu durum Rumları hem ekonomik yönden rahatlık sağlarken hem de Avrupa ile sürekli iletişim halinde kalabilmişlerdir.
- Bu sayede Matbaayı Müslümanlardan 200 yıl evvel kurabilmişlerdir. Kendi dillerinde yayınlar dahi çıkarabilmişlerdir...

- Osmanlı devleti dış devletlerle olan yazışmalarında Rumları kullanmaktaydı. **Rumlar böylece Osmanlının dış siyasetini çok iyi takip edebilmiştir.**
- Ege denizindeki bütün önlemlere rağmen kaçakçılık faaliyetlerini sürdürebilmişlerdir. **Kaçakçılıkla çok zengin olan Moralı Rumlar zamanla donanmaya bile sahip olabilmiştir.**

- Zamanla Rumların Rusya, İngiltere, Fransa ve İtalya tarafından kışkırtılması
- Rumların zamanla Ticaret ve kaçakçılık faaliyetleri sonucunda zenginleşmeleri neticesinde Rumlar Osmanlı devletine isyan etmişlerdir...

Rumlar Bağımsızlığını kazanıyor...

- 1821'de Eflak ve Boğdan'da ilk isyanın başlaması
- 1827'de Rus-İngiliz donanmasının Osmanlı-Mısır donanmasını yakması
- 1828'de Rusya'nın Osmanlıya savaş ilan ederek mağlup etmesi sonucunda Yunanistan 1829 yılında bağımsızlığını kazanmıştır.

Ege sorununun başlangıcı...

- Yunanistan bağımsızlığını kazandıktan sonra 1897 yılında Osmanlıya savaş ilan eder ama mağlup edilir. Ancak Ege adalarını işgal eder.
- 1914'te Londra'da toplanan elçiler konferansında Bozcaada ve İmroz adaları hariç diğer işgal edilen adalar Yunanistan'a verildi
- 1922 yılında Lozan konferansı ile bu karar kesinleşmiştir

Ege sorununun başlangıcı...

- Osmanlı sınırlarına yakın adaların bir çoğunu kaybetmiştir. Bunlardan en önemlileri stratejik yönden çok önemli ve sınırlarımıza çok yakın olan Ülkemizin Güney Batısındaki Oniki adalardır...

Günümüzde Ege'deki başlıca sorunlar

- KARASULARININ GENİŞLETİLMESİ SORUNU
- KITA SAHANLIĞININ SAPTANMASI KONUSU
- HAVA SAHASI VE FIR SORUNU
- ADALARIN SİLAHSIZLANDIRILMASI SORUNU

KARASULARININ GENİŞLETİLMESİ SORUNU

- Ege Denizinde 2 ülkeninde karasuları 6 mil olarak kabul edilmektedir. Ancak Yunanistan bunu kendi lehine 12 mile çıkarmak istemektedir.

- Zaten karasuların 6 mil kabul edilmesi ile Ege'de 300 civarı adaya sahip Yunanistan %35 hak sahibi olurken Türkiye'de %8,8'e hakka sahiptir.
- Yunanistan karasularını 12 mile çıkarırsa Türkiye'nin kıta sahanlığında sahip duruma gelmektedir. Bu sebeple Kıta sahanlığı sorunuda ortaya çıkmıştır.
- Türkiye Rumların karasularını 12 mile çıkarmasını savaş sebebi olarak görmektedir.

KITA SAHANLIĞI SORUNU

- 1958 Cenevre Sözleşmesine göre kıta sahanlığı;**Kara parçasının denizin dibinde 200m derinliğe kadar olan kısmıdır...**
- Ülkeler kıta sahanlığı içerisindeki her türlü maden, canlı varlık vb. sahiptir.

- Yunanistan'a göre Ege denizindeki adalarında kıta sahanlığı kendilerine aittir. Ancak **Buradaki adaların Ege kıyılarımızın doğal uzantıları olduğu düşünülürse durum karmaşıklaşıyor.**

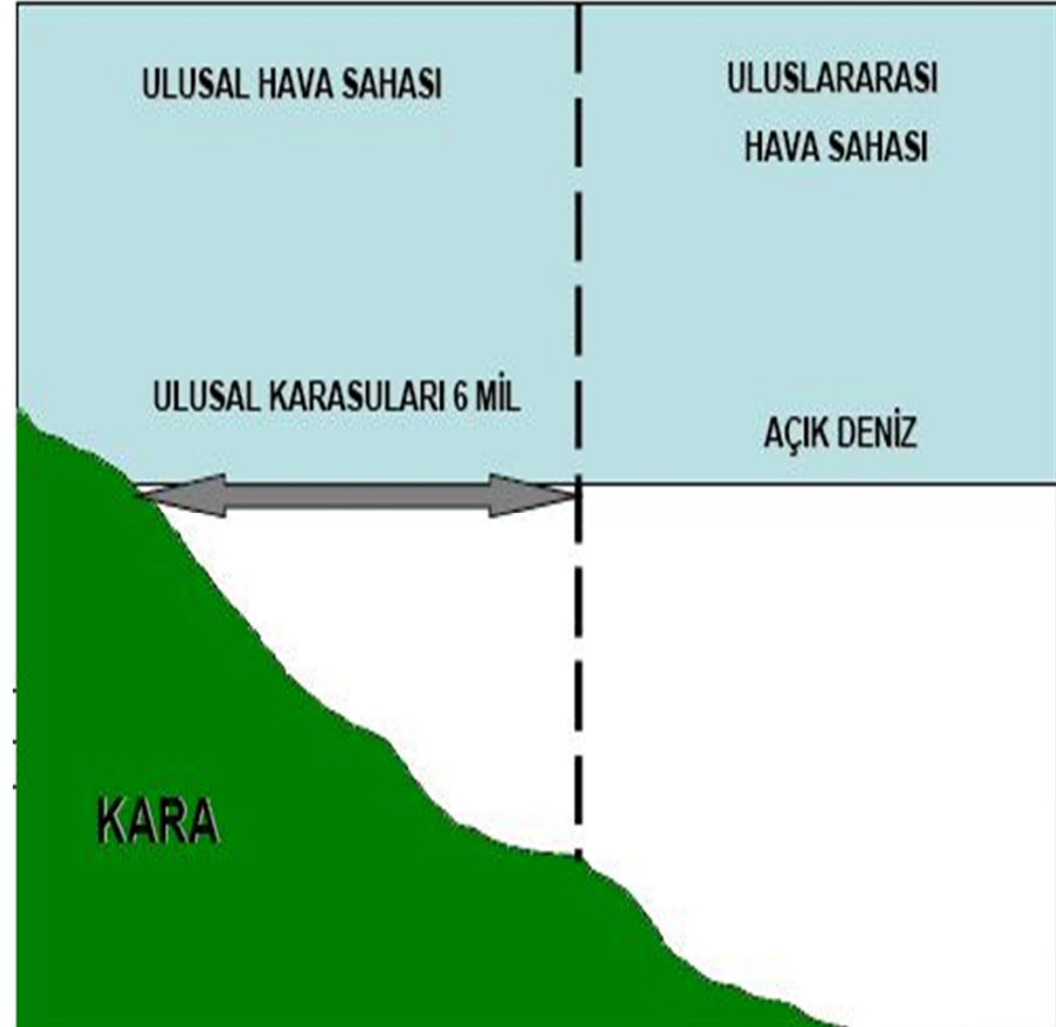
Burada Kıta sahanlığı kavramı iki ülke içinde farklı görünmekte, işte sorun hangisi doğru ???

İki ülkenin düşünceleri...

- Yunanistan'ın anlayışına göre Ege'de ki adaların kıta sahanlığında kendilerine aittir.
- Bu mantığa göre Ege denizi bir Yunan gölüne dönüşecektir...
- Türkiye'nin anlayışına göre Ege'de ki adalar Ege kıyılarımızın doğal uzantıları olmaları sebebiyle buraların kıta sahanlığı yoktur...

HAVA SAHASI VE FIR SORUNU

- **1944 Chicago anlaşmasına göre** ülkelerin hava sahaları karasuları ölçüsündedir. Yani Rumlarında Türklerinde hakkı 6 mil olmalıdır.

- Ancak **Yunanistan 6 millik ulusal karasularına karşılık 10 millik bir ulusal hava sahası** olduğunu iddia etmektedir.
- Türkiye için ise Yunanistan'ın 6 millik hava sahasından sonrası uluslararası hava sahasıdır.

- İŖte Televizyonlarda duyduğumuz İt dalaŖı haberlerinin sebebide budur. Yunanistan için ulusal saha olan yerler bizim için uluslararası sahalardır. Bunun sonucunda da göklerde iki ülke pilotlarının birbirlerine üstünlük sağlama çabaları ortaya çıkıyor...

Fır Sorunu

- Ege üzerinde uçan uçakların uçuş sırasında bilgileri Atina'ya vermeleri ve ancak Türk karasularına girdikten sonra bilgileri İstanbul'a aktarmaları iki ülke tarafından kabul edilmişti...
- 1974 Kıbrıs Harekatı bu durumu riskli bir hale getirmesinden dolayı Türkiye tarafından iptal edilmiş ve Egeye giren bütün uçaklardan bilgi alınmıştır.
- Kısaca Ege'de ilk başta Atina'nın üstünlüğü kabul edilmiş daha sonrada güvenlik gerekçesiyle bu durum iptal edilmiştir. Yunanistan'da bundan rahatsız olmuştur.

ADALARIN SİLAHSIZLANDIRILMASI SORUNU

- Rumlar Lozan anlaşmanın şartlar gereği etkisiz kaldığını iddia ederek **Ege'deki adalarını silahlandırmaya başlamıştır.**
- Türkiye bu durumu kendine tehdit oluşturduğu gerekçesiyle engelleme yolunda girişimlerde bulunmaktadır. Ancak günümüzde **sorun çözülmemiştir.**

Kaza ve Kader

KARDAK KAYALIKLARI VE KRİZİ

SON DAKİKA KARDAK HABERLERİ

KARDAK KAYALIKLARI KİMİN HARİTADAKİ YERİ NEDİR?

<https://www.star.com.tr/guncel/kardak-kayaliklari-kimin-nerededir-haritadaki-yeri-nerede-son-dakika-kardak-krizi-nedir-haber-1302899/>

Sonuç olarak...

- İki ülke arasındaki Ege sorunu **çözumsuzluğunu** korumaktadır.
- Türkiye-AB ilişkileri doğrultusunda sorunun çözümünün zamanla bulunacağı düşünülmektedir.
- Türkiye'nin bu konuda uluslararası arenada sesini duyurması gerektiği, ancak günümüzde bu konuda yetersiz kaldığı görülmektedir.
- Türkiye için önemli bir deniz olan Ege'nin korunmasının şart olduğu görülmüştür.
- Yunanistan ile sorunların hoşgörü çerçevesinde çözülebileceği ancak bunun günümüzde çok zor olduğu görülmüştür...